

Zulke lensvormige verdikkingen der epidermis worden door den Berlijnschen botanicus Haberlandt beschouwd als te zijn, organen, die de diffuse lichtstralen concentreeren en deze zodoende laten vallen op een bepaalde plek in het protoplasma van het palissadenparenchym, die lichtgevoelig is. Deze plek zou de plant dan in staat stellen »waar te nemen«, welke richting de diffuse lichtstralen hebben ten opzichte van den stand der bladeren; en de bladvlakte vervolgens te draaien loodrecht op de richting van het sterkste diffuse licht, hetgeen natuurlijk met het oog op de assimilatie van groot belang is.

In de natuur nemen de planten natuurlijk geen beelden in zich op, maar voeren alleen reacties op verschillen in de lichtsterkte uit. De juiste waarneming van die verschillen evenwel wordt door de lenzen wellicht wel bevorderd.

Typisch is voor onze *Euphorbia* de stand der bladeren; zij maken met den horizon een kleinen hoek naar beneden, een richting, die met het oog op den gang der sterkste diffuse lichtstralen het meest voordeelig is.

De meeste bladeren en vooral die aan de toppen der stengels zijn door anthocyaan bruinpaarsrood gekleurd. De kleurstof zetelt in de chlorophylvrije epidermis, maar verhindert den lichtstralengang niet in zooverre, dat alleen de blauwe en violette stralen, die juist voor de plant van groote beteekenis zijn, door het anthocyaan worden doorgelaten.

Maar hoe het nu verder met de werking der lensjes en den stand der bladeren is, of zij zich wijzigen naar het invallende licht en of het ontbreken van die regeling storingen in de voedings- en bestaansvoorwaarden teweeg brengt, dat weten we niet; maar het is daarom juist aardig er eens op te letten.

W. S. S. v. BENTHEM JUTTING.

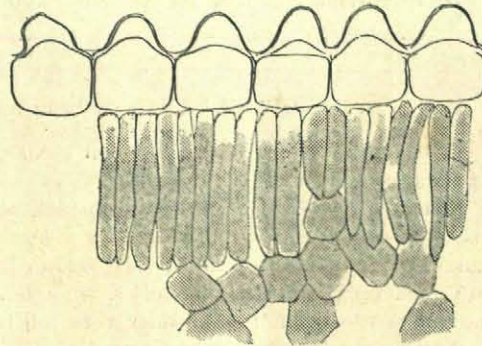

Fig. 2.

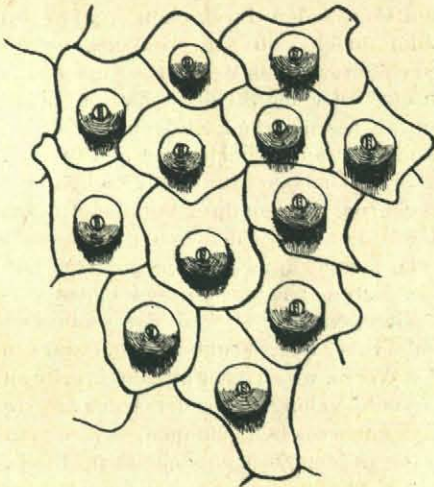

Fig. 3.

DE IBISVLIEG. *)

Atherix Ibis.

N 't zomerseizoen brengt de post elken dag de een of andere verrassing. Nu is 't een dode rat, dan een levende tor, een andermaal een paar verschrompelde bloempjes. 17 Juni was het een doosje, waarbinnen in rose papier verpakt een klomp vliegen ter grootte van een vuist met het volgende begeleidend schrijven.

Geachte Heer B.

Hiernevens stuur ik U een klomp vliegen, die ik in dezen toestand hangende vond onderaan een vonder over de Buurser beek. Hoewel er een spinneweb tegenaan zat, leek

*) Geschreven en gezet in nieuwe spelling. RED.

het me toch niet waarschijnlijk, dat dit het werk was van een spin, daar geen der vliegen beschadigd is en het ook maar één soort is. Misschien, dat ze, zooals ze er zaten, bevroren zijn. Mocht U de oplossing weten, dan zou ik die gaarne even hooren.

Enschede.

Met vr. groeten,

H. TER KOILE.

P.S. Aan de andere kant van de brug zit nog iets dergelijks; maar kleiner.

Ik bekeek de tros, 't leek wel een kleine bijenzwerm, maar . . . 't waren heusch vliegen met dwarsbanden over de vleugels.

Een raar geval. Ik herinnerde mij niet, ooit zo iets gekks gelezen te hebben. Dus Oudemans eens opgeslagen en over de Diptera gelezen. Niets. Toen de grote Brehm, 13 delen, laatste uitgave. Daar stond tegenover blz. 326 in de band: Vielfüßler, Insekten, Spinnenkerfe, een grote tekening van H. Flanderky, voorstellende: een rivier met een overhangende tak, waaraan precies zo'n tros als daar voor mij lag. Het onderschrift luidt:

Eine Fliegentraube, gebildet aus den bei der Eiablage gestorbenen Weibchen der Ibisfliege."

In de tekst vond ik er het volgende van: Eine (andere) Schnepfenfliege von mehr gedrungener Körpergestalt hält sich in der Nähe von Flüssen und Bächen auf. Es ist die in Mitteleuropa verbreitete, aber nicht besonders häufige Ibisfliege, deren glashelle Flügel von drei, vom vorderen Rande ausgehenden, undeutlichen braunen Querbinden durchzogen werden. Im

Mai oder Juni finden sich Atherix-Weibchen am Ufer an einem sich über das Wasser neigenden Baumzweige ein. An einer Stelle des Zweiges klammern sie sich an, legen dort ein Klumpchen Eier ab, bleiben hierauf aber am Zweig hängen und sterben. Andere Weibchen kommen an den gleichen Ort, legen ihre Eier an die Leichen ihrer Vorgängerinnen, und bleiben wie diese sterbend hängen. So entsteht an jener Stelle, indem immer neue Fliegenweibchen hinzukommen, deren Leichen an dem Platze verbleiben, ein Klumpen toter Fliegen, der schliesslich wie eine Traube vom Zweig herunterhängt. Derartige

Gebilde fanden wir vor einigen Jahren im Juni am Ufer der Werra, wo an einer kurzen Strecke an überhängenden Weidenzweigen eine ganze Anzahl Fliegenklumpen hingen, von deren der grösste reichlich die doppelte Faustgrösze besasz. Untersucht man einen solchen Klumpen, so wird man bald sehen, dasz sich neues Leben in der toten Masse regt. Die aus den Eiern entstehenden Atherix Larven schlüpfen aus und lassen sich, nachdem sie vielleicht anfangs von den Leichen ihrer Mütter gezehrt haben mögen, im Wasser gleiten, in welchem ihre weitere Entwicklung stattfindet."

Men ziet, het is een wonderlijke geschiedenis.

Prof. de Meyere, wie ik met het geval in kennis stelde, schreef mij, dat de vlieg in Limburg is aangetroffen en er een oud eks. bestaat in de coll. v. d. Wulp met het etiket: Gelderland. De „tros" had Z.H.G. nooit gezien. Er bestaan 3 inl. soorten van: *A. crassipes*, te Amersfoort gevangen, en *A. marginata* te Denekamp."

Ik schreef er een stukje over in een paar Twentse kranten, en kreeg daarop de mededeeling dat Telman uit Enschede en Grunder uit Beuningen een dergelijke tros aan een oude boomstam en aan de Hampbrug aan de Dinkel hadden waargenomen in 1918. De soort kan dus in Oost-Nederland ongetwijfeld meer gevonden worden, als wij flink uit de ogen kijken en het toeval ons gunstig is.

Een natuurgetrouwe afbeelding, door vriend Dingeldein gepenteekend, dient ter herkenning van het zeer merkwaardige dier.

„Natura docet", 2 Juli 1919.

J. B. BERNINK.